

Förvaltningens månadsrapport september 2022

Sammanfattning

Förvaltningen prognostiserar ett samlat överskott om 18,5 mnkr efter resultatdispositioner. Djupare analyser och mer utförliga kommentarer skrivs fram i samband med tertialrapportering och verksamhetsberättelse.

Övergripande analys

Nämnden redovisar för september ett samlat överskott om 18,5 mnkr. Det kan lyftas fram ett antal centrala områden och omständigheter som har haft betydelse för nämndens ekonomi under innevarande år. Exakt hur det ansträngda säkerhetsläget i Europa kommer påverka ekonomin framgent är ännu oklart, men om ett stort antal flyktingar söker sig till kommunen kommer det få påverkan på flera verksamhetsområden. I dagsläget uppgår inflationen till hela 9,0 procent och vänts stiga ytterligare, vilket är högt i förhållande till inflationsmålet om 2,0 procent. Vid en eskalerad krigssituation kommer sannolikt konjunkturen påverkas betydligt med ökad inflationstakt som konsekvens, vilken medför ytterligare prisökningar som påverkar förvaltningens ekonomi. En ytterligare konsekvens är livsmedel och elpriser där förvaltningen kan konstatera en betydande kostnadsökning under året.

En annan omständighet som påverkar förvaltningens ekonomi är barnantalet, som sjunkit under det senaste året i inom förvaltningens förskoleverksamhet vilket påverkar prestationer som ligger till grund för budget. Verksamheten har anpassats efter dessa nya förutsättningar vilket medfört att underskottet parerats. Det nya statsbidraget för avseende kvalitetshöjande åtgärder inom förskolan som för året uppgår till 6,1 mnkr har också bidragit till att det initiala underskottet vänt upp till ett prognostiserat överskott.

Faktorer som har påverkat nämndens ekonomi positivt är bl.a. att förvaltningen kompenserats med ersättning av sjuklönekostnader t.o.m. mars, vilket medfört intäkter om 5,7 mnkr. I juni fattade kommunstyrelsen beslut om tillfälligt ökat friskvårdsbidrag för anställda och bidrag till starka team. Detta beslut kommer att medföra kostnader för förvaltningen. Samtidigt bedöms kompensationen för Rinkeby-Kista om 4,1 mnkr för att finansiera denna satsning som generös.

Vidare ser förvaltningen att trenden om sjunkande ekonomiskt bistånd kvarstår. Om trenden fortsätter kommer det medföra att verksamhetsområdet genererar ytterligare överskott. Vidare kan ett överskott som ökat succesivt under verksamhetsområdet äldreomsorg konstateras, där en covid-19 effekt fortfarande råder. Antal beslut om vård- och omsorgsboende har under året ökat efter den kraftiga nedåtgång som skedde till följd av pandemin. Alltjämt har dessa inte nått tillbaka till det antal månadsplaceringar som var innan pandemins utbrott. Vård- och omsorgsboendet i egen regi prognostiserar en beläggningsgrad på drygt 90 procent under resterande del av 2022.

Budgetförutsättningar

Kommunfullmäktige har i budget för år 2022 anvisat Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd 1 727,2 mnkr netto.

Utöver kostnadsramen om 1 765,2 mnkr och intäktskrav om 38,0 mnkr budgeterades omslutningsförändringar om 68,4 mnkr.

Investeringsbudgeten för 2022 är 16,1 mnkr, varav 1,8 mnkr är till maskiner och inventarier och 14,3 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Stadsdelsnämnden har i samband med verksamhetsberättelsen 2021 begärt ombudgeteringar om 0,6 mnkr avsedda för trygghetsinvestering upprustningar av hundrastgårdar och 3,1 mnkr för parkområde vid Sunnanbyplan i Rinkeby.

Stadsdelsnämnden begärde även ombudgetering om 1,9 mnkr avsedda för upprustning av plaskdammen Lofoten samt ombudgetering om 1,1 mnkr för klimatinvestering utbyte av armaturer i förskolor. Dessa är nu beslutade och beviljade.

Budgetjusteringar

Under februari fattade kommunstyrelsens trygghetsutskott beslut om budgetjusteringar om totalt 2,5 mnkr för trygghetsinvesteringar. Kommunfullmäktige beviljade även budgetjusteringar om totalt 14,7 mnkr i ökade driftmedel samt 5,1 mnkr i klimatinvesteringar. Ytterligare budgetjustering om 0,1 mnkr avseende stadsmiljöinvestering för trygghetsskapande åtgärder genom mosaik under viadukt i Rinkeby beviljades i juni.

I juni beviljades förvaltningen budgetjusteringar om 5,8 mnkr avseende flyktingmottagande kopplat till Ukraina, kollo samt friskvårdssatsning.

Den totala budgeten uppgår till 1 747,7 mnkr för drift samt 30,5 mnkr för investeringar.

	VP 2022	BJ	Begärda prestations- förändringar	Nämndbudget 2022	Helårs- prognos	Avvikelse
Nämnd- och förvaltningsadministration	41,0	4,9	0,0	45,9	50,4	-4,5
Individ- och familjeomsorg	355,3	4,3	0,0	359,6	361,1	-1,5
varav barn och ungdom	249,0	4,3	0,0	253,3	261,3	-8,0
varav vuxna	55,0	0,0	0,0	55,0	55,0	0,0
varav nyanlända	0,0	0,0	0,0	0,0	-7,5	7,5
varav socialpsykiatri	51,3	0,0	0,0	51,3	52,3	-1,0
Ekonomiskt bistånd	205,1	0,0	0,0	205,1	195,1	10,0
varav handläggare	54,1	0,0	0,0	54,1	53,1	1,0
Arbetsmarknadsåtgärder	25,5	0,0	0,0	25,5	25,0	0,5
varav ferie	15,2	0,0	0,0	15,2	15,7	-0,5
Barn, kultur och fritid	77,3	0,2	0,0	77,5	76,0	1,5
Förskoleverksamhet	320,6	4,1	-12,5	312,2	311,2	1,0
Äldreomsorg	330,6	3,3	0,0	333,9	323,9	10,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	332,3	0,0	5,4	337,7	337,7	0,0
Stadsmiljöverksamhet	39,5	3,7	0,0	43,2	41,7	1,5
varav avskrivningar	10,1	0,0	0,0	10,1	8,7	1,4
varav internräntor	0,3	0,0	0,0	0,3	0,2	0,1
Summa	1 727,2	20,5	-7,1	1 740,6	1 722,1	18,5

Prognos per verksamhetsområde

I tabellen nedan redovisas nämndens budget och prognos för respektive verksamhetsområde.

Prognosen inkluderar åtgärder och inarbetade kostnadseffektiviseringar. Vid befarade underskott ska åtgärdsplaner upprättas.

Budget 2022 (Mnkr)	VP 2022	BJ	Begärda prestations- förändringar	Nämndbudget 2022	Helårs- prognos	Avvikelse
Inventarier och maskiner	1,8	0,0	0,5	2,3	2,3	0,0
Klimatinvesteringar	0,0	2,6		2,6	2,6	0,0
Stadsmiljöverksamhet	14,3	11,8	0,0	26,1	26,1	0,0
Summa	16,1	14,4	0,5	31,0	31,0	0,0

Nämnd- och förvaltningsadministration

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna nämnd, förvaltningsledning, lokaler, IT, ekonomifunktioner och HR.

Verksamhetsrådets justerade nettobudget uppgår till 45,9 mnkr.

Verksamhetsområdet beviljades budgetjusteringar om 4,9 mnkr för klimatsamordnare vilket är inkluderat i prognosen.

Prognosen visar ett underskott om -4,5 mnkr.

Den negativa avvikelsen är av budgetteknisk karaktär då den avser en förvaltningsövergripande buffert som är underbudgeterad utifrån förväntade intäkter avseende årets generalschablon, vilken enligt stadsövergripande principer ska redovisas under specifik rad för flyktingmottande/nyanlända där motsvarande överskott framgår. Under året konstateras en betydande minskning av den månatliga generalschablonen, vilket är en trend som ser ut att fortsätta och kan därmed ytterligare komma att påverka prognosen framöver om trenden håller i sig.

Individ- och familjeomsorg (barn och ungdom, vuxen och socialpsykiatri)

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna barn och ungdom, vuxen, flykting samt socialpsykiatri.

Verksamhetsrådets justerade nettobudget uppgår till 359,6 mnkr

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr.

Barn och ungdom

Verksamhetsområdet Barn och Ungdom består av sex enheter samt sociala insatsgrupper 12-18 år. Barn- och Ungdomsenheten ansvarar för utredningar samt placeringar för barn upp till 12 år respektive över 12 år. Familjestödsenheten är stadsdelsnämndens egen öppenvård. Familj och mottagningsenheten ansvarar för placeringar

av barn och ungdomar i familj- och jourhem familjerättsärenden och tar emot ansökningar och orosanmälningar för barn och ungdomar. Sedan januari 2022 utförs familjerättsverksamheten för Spånga-Tensta SDF av Rinkeby-Kista SDF. Preventionsenheten ansvarar för fältgruppens trygghetsskapande insatser som förebygger och minskar risken för psykosocial ohälsa, missbruk och kriminalitet bland ungdomar i stadsdelsområdet. Enheten för förebyggande föräldraskap erbjuder råd, stöd och utbildning för föräldrar.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 253,3 mnkr. Kommunfullmäktige har under året beviljat budgetjustering om totalt 4,3 mnkr avseende förstärkt arbete i ytterstaden.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 8,0 mnkr som i sin helhet beror på ökade kostnader för placeringar av ungdomar.

Kostnader för placeringar av barn och ungdomar har ökat konstant under 2022. Det är främst LVU-placeringar (lag om vård av unga) som har ökat och avser ungdomar som blivit placerade utifrån risk för, och inblandning i kriminella konflikter.

Förvaltningens förstärkta samarbete med polisen bland annat genom att socialsekreterare är placerade i polishuset gör att fler orosanmälningar kopplade till kriminalitet kommer in från polisen och medför placeringar. I dagsläget bedöms de ökade kostnaderna leda till ett underskott för verksamhetsområdet som kan öka ytterligare under resterande del av året.

Antal placerade barn inom familjehemsvården fortsätter att öka samtidigt som färre avslutas.

Det är brist på familjehem. Familjehemsvården får samtidigt fler och mer vårdkrävande barn nu än tidigare. Detta gör att det är svårare att hitta familjehem till barnen och att den vård familjevården köper blir dyrare. Då det är svårt att rekrytera familjehem kvarstår kostnader för köpt vård under längre tid nu än tidigare.

Då flera barn idag har större behov än tidigare tar jourhem mer betalt för att kunna utföra uppdraget då de kräver mer av familjerna. Av samma orsak ökar även kostnader för inkomstbortfall. Då målgruppen ökar till antalet, samtidigt som en brist på familjehem föreligger, samt att vårdtiderna är längre i genomsnitt medför detta

sammantaget ökande kostnader för köpt vård, vilket påverkar prognosen.

Nyanlända

Verksamheten omfattar mottagande av ensamkommande barn och flyktingar samt statsbidrag bestående av generalschablon.

Verksamheten flykting prognostiserar ett överskott om 7,5 mnkr vilket är 0,9 mnkr lägre jämfört med föregående prognos. Avvikelsen avser det prognostiserade statsbidraget avseende 2022. Under året konstateras en betydande minskning av den månatliga generalschablonen vilken kan komma att påverka prognosen ytterligare framöver om trenden håller i sig.

Vuxen

I verksamheten Vuxen ingår missbruksvård, relationsvård, försöks- och träningslägenhet samt sociala insatsgrupper.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 55,0 mnkr. Socialförvaltningen har beviljat förvaltningen 5,0 mnkr för arbete med sociala insatsgrupper.

Verksamheten prognostiserar en budget i balans. Kostnader för skyddat boende har ökat fram till maj men visar nu en nedgående trend.

Kostnader för placeringar på stöd- och omvårdnadsboenden samt LVM (lagen om vård av missbrukare i vissa fall) ökade under kvartal 1. Sedan kvartal 2 har vi sett en nedgående trend.

Socialpsykiatri

Inom verksamhetsområdet utreds och verkställs insatserna bostad med särskild service, boendestöd, gruppboende, sysselsättning, ledsagning och kontaktperson.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 51,3 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett underskott om 1,0 mnkr.

På grund av minskade intäkter för utförarenheten som hänförs till minskade antal platser på gruppboendet prognostiserar utförarenheten ett underskott. Gruppboendets verksamhet är under större delen av 2022 förlagd till ett evakueringsboende med färre antal lägenheter.

Ekonomiskt bistånd

Enhetens uppdrag är att hjälpa människor att komma tillrätta med försörjningsproblem samt att pröva rätten till ekonomiskt stöd under

tiden. Rätten till ekonomiskt bistånd grundar sig på arbetslöshet, sjukskrivning eller socialmedicinska skäl.

Verksamhetsområdets nettobudget uppgår till 205,1 mnkr. Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 10,0 mnkr som beror på lägre utbetalt försörjningsstöd än budgeterat samt lägre kostnader för handläggning utifrån vakanser.

Antal biståndshushåll har minskat successivt sedan augusti 2021 och trenden har kvarstått under 2022. Fler klienter avslutas mot egen försörjning och det är främst gruppen unga vuxna som minskat sedan årets början. En större rörlighet på arbetsmarknaden, samarbete med samverkanspartners samt strukturerat arbetssätt har skapat större möjligheter för klienter att nå egen försörjning.

Antal bidragshushåll ökade marginellt från 1133 i juli till 1141 i augusti. Det är främst hushåll med barn som ökningen avser. Under perioden januari -augusti har i snitt 1194 hushåll erhållit försörjningsstöd, vilket i jämförelse med motsvarande period föregående år är en minskning med 173 hushåll i månaden. Genom intensivt arbete med att sänka kostnader för externa boenden har snittkostnaden minskat med 10 procent jämfört med samma period föregående år.

Den rådande lågkonjunkturen och säkerhetsläget i världen kan komma att påverka försörjningsstödet, men för närvarande prognostiserar förvaltningen ingen ökning av försörjningsstöd under årets återstående månader.

Arbetsmarknadsåtgärder

Verksamhetsområdet innefattar verksamheterna offentligt skyddat arbete (OSA), stockholmsjobb och feriejobb.

Verksamhetsområdets nettobudget uppgår till 25,5 mnkr och prognosen visar ett överskott på 0,5 mnkr.

OSA och stockholmsjobb

Verksamhetens nettobudget uppgår till 10,3 mnkr.

Förvaltningen erbjuder genom sina arbetsmarknadsinsatser, arbetsförmågebedömning samt aktivitetsförmågebedömning med individanpassat arbete som mål.

Matchning av kandidater och lämpliga arbetsplatser för offentligt skyddat arbete är utmanande, vilket påverkar kostnaderna och prognosen framåt. En annan osäkerhetsfaktor som tas med i prognosen är problematiken med förtidsavslutade anställningar, vilket har bidragit till i överskottet.

Feriejobb

Stadsdelsförvaltningen tillhandahåller både sommar-, höst- och jullovsjobb.

Verksamhetsområdets nettobudget uppgår till 15,2 mnkr.

Förvaltningen har avsatt en betydande budget i linje med ambitionen om att erbjuda fler feriejobb. Förvaltningens årsmål är att erbjuda 1 100 ungdomar feriearbete för helåret, minst 1 000 under sommarlovet, 50 under höstlovet och 50 under jullovet. I tertialrapport två har årsmålet redan uppnåtts under sommaren då totalt 1 376 erbjöds arbete, varav 1 193 ungdomar anställdes. Förvaltningen kommer genomföra en extra satsning på feriejobb under höst- och jullovet och erbjuda fler antal ferieplatser än planerat.

Verksamheten prognostiserar ett underskott om 0,5 mnkr.

Barn, kultur och fritid

Verksamheten omfattar medborgarservice, kollo, fritidsverksamhet för unga från 16 år, ungdomsgårdar, parklekar samt korttidstillsyn. Inom verksamhetsområdet finansieras även idéburet offentligt partnerskap (IOP).

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 77,5 mnkr.

Verksamheterna prognostiserar överskott på 1,5 mnkr.

Tidigare år har sommarkolloverksamheten haft en utmaning i att nå ut till målgruppen då ambitionen för deltagandet inte uppnåtts. Förvaltningen arbetar aktivt med att se över former och insatser för att nå ut till målgruppen om erbjudandet. Åtgärderna som vidtagits för att fler barn ska delta på sommarkollo har inte fått full effekt trots en liten ökning i antal jämfört mot föregående år. Nämnden beslutade på sitt sammanträde den 24 mars att ingå idéburet offentligt partnerskap med sex föreningar för ett belopp om 6,8 mnkr. Vidare har verksamheterna inom den öppna fritidsverksamheten haft vissa överskott på personalområdet vilket härleds till bemanning och vakanser.

Förskola

Förskolan tillhandahåller barnomsorg i stadsdelsområdet för barn mellan 1-5 år. Verksamhetsområdet utgörs av sex förskoleenheter som är resultatenheter, samt stödenheten som även innefattar öppen förskola och introduktionsförskolorna i Husby och Rinkeby.

Verksamhetens justerade nettobudget uppgår till 324,7 mnkr.

Kommunfullmäktige har beviljat budgetjusteringar om 2,1 mnkr för introduktionsförskola och 0,5 mnkr för kemikaliesmart förskola.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 1,0 mnkr både före- och efter resultatöverföringar.

Förvaltningen arbetar aktivt med att öka inskrivningsgraden och följer, samt analyserar barnantalsprognoser inom verksamheten, då barnantalet sjunkit något i relation till antalet barn som ligger till grund för årets budget. Rinkeby östra förskolor är den verksamhet som har haft det största barntappet inom förskoleverksamheten. Åtgärder planeras att vidtas vid behov genom att verksamheterna möter minskat antal barn med effektiviseringar. Ett led i detta är att säkerställa att kostnader och resurser motsvarar nya förutsättningar och behov.

Äldreomsorg

Verksamhetsområdet utreder, beslutar och verkställer insatser till personer från åldern 65 år och uppåt. Insatser som kan beslutas är bland annat hemtjänst i ordinärt boende, servicehus, vård- och omsorgsboende för personer med demens eller somatisk sjukdom, dagverksamhet för demenssjuka, korttidsboende i avvaktan på hemgång eller avlastning för anhörigvårdare samt trygghetslarm.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 333,9 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar ett överskott om 10,0 mnkr.

Antal beslut om vård- och omsorgsboende har under senaste året ökat allt mer efter den kraftiga nedåtgång som skedde till följd av pandemin. Alltjämt har dessa inte nått tillbaka till det antal månadsplaceringar som var innan pandemins utbrott. Vård- och omsorgsboendet i egen regi prognostiserar en beläggningsgrad på drygt 90 procent under resterande del av 2022. Fortfarande finns ett antal tomställda lägenheter som tillhör vård och omsorgsboendet som nu kan användas som evakueringsbostäder för bland annat LSS och socialpsykiatri. Sammantaget för egen och extern regi innebär detta både lägre intäkter och kostnader men totalt sett ett prognostiserat överskott. Servicehuslägenheter har stabiliserats på den låga nivå som nåddes under pandemin, såväl för egen som extern regi. I likhet med vård- och omsorgsboenden medför detta ett prognostiserat överskott för verksamheten. Vissa statsbidrag avseende redan genomförda kvalitetsförbättringar har tilldelats relativt sent under året utan att indikation givits till grund för tidigare prognoser. Detta innebär att resultatet förbättras och därmed att överskottet ökar. Överskottet för verksamhetsområdet som helhet består även till viss del av tillfälligt lägre lokalhyror på grund av det stambyte som fortfarande pågår i fastigheterna Kista torg 3-5.

Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning

Inom verksamhetsområdet utreds, beslutas och verkställs stödinsatser till personer som har en funktionsnedsättning. Insatser som tillhandahålls är bland annat gruppboende, daglig verksamhet,

personlig assistans, avlösning, ledsagning och korttidsvistelse för barn. Inom ramen för verksamheten finns tre resultatenheter, vilka utgörs av gruppbestäder och daglig verksamhet.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 332,3 mnkr.

Verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans både före och efter resultatöverföringar.

Kostnaderna för turbundna resor har ökat under 2022 då fler brukare efter pandemin återupptagit sina resor, samt på grund av prisökning om 6,1 procent. Samtidigt ser verksamheten ett lägre antal LASS-beslut som innebär lägre kostnader. En större ökning av de turbundna resorna under hösten jämfört med tidigare års mönster skulle emellertid kunna medföra ett mindre underskott.

Stadsmiljö

Verksamhetsområdet omfattar verksamheterna stadsmiljö och kommunikation.

Verksamhetsområdets justerade nettobudget uppgår till 43,2 mnkr, varav 10,4 mnkr innefattar avskrivningar och internränta.

Kommunstyrelsen har beviljat budgetjusteringar om 1,3 mnkr för biologisk mångfald och 2,4 mnkr för platssamverkan.

Verksamheterna prognostiserar ett överskott om 1,5 mnkr vilket hänförs till avskrivningar och internränta. Vägunderhåll under vintermånaderna sker enligt rörligt pris per insats, vilket kan medföra att kommande prognoser justeras, beroende på behov kopplat till väderleken.

Stadsmiljöinvesteringar

Investeringsbudgeten för stadsmiljöverksamhet uppgår till 28,7 mnkr.

Under februari beviljade kommunstyrelsens trygghetsutskott budgetjusteringar om 2,5 mnkr för trygghetsinvesteringar, som innefattar upprustning av parkområde vid Sunnanbyplan i Rinkeby och trygghetsskapande åtgärder på befintliga hundrastgårdar. Under februari beviljade kommunstyrelsen i samband med avstämningsärendet 3,6 mnkr i klimatinvestering för växtbäddar i Rinkeby södra stadspark och 1,5 mnkr för klimatinvestering för byte av torkskåp. I juni beviljades 0,1 mnkr för trygghetsskapande åtgärder genom mosaik under viadukt i Rinkeby.

Kommunstyrelsen beslutade på sitt sammanträde i mars att bevilja stadsdelsnämnden ombudgeteringar om 6,7 mnkr. 1,1 mnkr av dessa medel avsåg klimatinvestering i form av armaturbyte i förskolan. 1,9 mnkr beviljades som parkreinvestering för upprustning av plaskdammen Lofoten. Ytterligare 3,7 mnkr beviljades ombudgeteras för trygghetsskapande åtgärder på

hundrastgårdar samt upprustning vid Sunnanbyplan.

För stadsmiljöinvesteringar prognostiseras en budget i balans.

Maskiner och inventarier

Investeringsbudgeten för maskiner och inventarier uppgår till 1,8 mnkr. Förvaltningen prognostiserar att behovet under året kommer att uppgå till 2,3 mnkr. Mot bakgrund av detta begärs en budgetjustering om 0,5 mnkr för att tillgodose behovet.